

Ministarstvo znanosti i obrazovanja
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa
Institut Latina & Graeca

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

ŠKOLSKO NATJECANJE IZ LATINSKOG I GRČKOG JEZIKA

u kategoriji

LATINSKI JEZIK

za

GIMNAZIJE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod:

	18
--	----

II. Razumijevanje:

	7
--	---

III. Gramatika:

	15
--	----

IV. Civilizacija

	10
--	----

Ukupan broj bodova:

	50
--	----

Članovi školskog povjerenstva:

1. _____
2. _____
3. _____

15. veljače 2023.

I. PRIJEVOD

Prevedi tekst uz pomoć rječnika i komentara.

Gaius Svetonius Tranquillus: De vita Caesarum: Caligula

Opisujući rimske careve, Svetonije cijelo jedno poglavlje posvećuje Kaliguli, caru najplemenitijeg podrijetla, ali ne baš i plemenitih osobina.

Gaius Svetonius Tranquillus:

De vita Caesarum: Caligula

Ab stirpe Iulia¹ et Claudia² quinque³ principes Romani erant: Augustus, Tiberius, Caligula, Claudius et Nero. Ex omnibus istis saevissimus et atrocissimus Caligula fuit, ut scriptores Romani tradiderant. Ita de Caligula Suetonius scripsit: „Simili superbia violentiaque ceteros tractavit⁴ ordines. Inquietatus fremitu occupantium gratuita loca in circo⁵ de media nocte⁶, omnes fustibus abegit⁷; elisi (sunt)⁸ per eum tumultum minime viginti equites R(omani), totidem matronae, super⁹ innumeram¹⁰ turbam ceteram.“

KOMENTAR:

¹ **Iulia** – v. pridj. Iulius 3 - julijevski

² **Claudia** – v. pridj. Claudius 3 - klaudijevski

³ **quinque** = pet

⁴ **tractavit** – v. gl. tracto 1. (+ak) – upravljati ili vladati (+instr)

⁵ **circo** – v. circus, -i, m. – cirk (stadion za konjske utrke)

⁶ **media nocte** – v. media nox, mediae noctis, f. - ponoć

⁷ **abegit** – v. gl. abigo 3. abegi, abactum - otjerati

⁸ **elisi (sunt)** – v. gl. elido 3. elisi, elisum – razbiti, smrskati, satrti

⁹ **super** – v. super (+ak) – povrh, osim (+gen)

¹⁰ **innumeram** – v. pridj. innumerus 3 – bezbrojan, neprojen

maks. 18

[illegible]

II. RAZUMIJEVANJE TEKSTA

Ovaj dio teksta ne trebaš prevoditi, nego ga pokušaj razumjeti i odgovoriti na postavljena pitanja u ovom dijelu testa!

In castris natus (erat), patriis nutritus in armis. Caligulae cognomen (in) ioco traxit¹, quia inter milites educabatur. Comitatus est² patrem et (in) Syriaca expeditione. Unde reversus primum in (contubernio³) matris, deinde in Liviae Augustae proaviae⁴ suae contubernio mansit; quam defunctam⁵ tunc pro rostris⁶ laudavit. Transitque ad Antoniam aviam. Non ita multo post Iuniam Claudillam M. Silani nobilissimi viri filiam duxit uxorem⁷.

1. Gdje je rođen Kaligula?

- a) u Rimu
- b) u Siriji
- c) u vojnom taboru

	maks. 1
--	---------

2. Zašto je Gaj Cezar dobio nadimak Kaligula (Čizmica)?

- a) Jer je volio kožnu obuću
- b) Jer ga je tako prozvala majka
- c) Jer je odgajan među vojnicima

	maks. 1
--	---------

3. U čijoj je kući najprije odgajan Kaligula po povratku u Rim?

- a) u bakinoj kući
- b) u majčinoj kući
- c) u prabakinoj kući

	maks. 1
--	---------

4. Koju je umrlu osobu Kaligula pohvalio s rimske Rostre?

- a) baku
- b) majku
- c) prabaku

	maks. 1
--	---------

KOMENTAR:

¹ **traxit** = je stekao

² **comitatus est** = slijedio je, pratio je

³ **contubernio** – v. contubernium, -ii, n. – zajedničko kućanstvo

⁴ **proaviae** – v. proavia, -ae, f. - prabaka

⁵ **defunctam** = mortuam

⁶ **pro rostris** = s Rostre (javne govornice na Forumu)

⁷ **duxit uxorem** – v. uxorem ducere - oženiti

5. Kaligula je...(izaberi točnu tvrdnju!)

- a) Livijin unuk
- b) Antonijin unuk
- c) Antonijin praunuk

	maks. 1
--	---------

6. Kaligulina prva žena je...(izaberi točnu tvrdnju!)

- a) neplemenitog podrijetla
- b) plemenitog podrijetla
- c) nepoznatog podrijetla

	maks. 1
--	---------

7. S kime je Kaligula kao dijete boravio u Siriji?

- a) s bakom
- b) s majkom
- c) s ocem

	maks. 1
--	---------

	maks. 7
--	---------

III. GRAMATIKA

1. Riječ *principes* iz prvog reda prvog teksta je po gramatičkom obliku:

- a) akuzativ
- b) imperfekt
- c) nominativ

	maks. 1
--	---------

2. Riječ *fremitu* u dativu množine glasi:

- a) fremitui
- b) fremitibus
- c) fremitus

	maks. 1
--	---------

3. Riječ *Romani* iz prvog reda prvog teksta po vrsti je:

- a) broj
- b) pridjev
- c) zamjenica

	maks. 1
--	---------

4. *Bože!* se u latinskom kaže:

- a) deus
- b) dei
- c) deo

	maks. 1
--	---------

5. Izraz *de media nocte* je u rečenici:

- a) objekt
- b) prilog
- c) priložna oznaka

	maks. 1
--	---------

6. Imenici *equites* pridruži sročan oblik pridjeva!

- a) nobili
- b) nobiliores
- c) nobiliori

	maks. 1
--	---------

7. Riječ *simili* u trećem redu prvog teksta je...

- a) muškog roda
- b) srednjeg roda
- c) ženskog roda

	maks. 1
--	---------

8. Sintagma *ex omnibus istis* u jednini u istom padežu glasi:

- a) ex omni isto
- b) ex omne ista
- c) d omne isto

	maks. 1
--	---------

9. Prilog *minime* u komparativu glasi:

- a) minor
- b) minus
- c) parve

	maks. 1
--	---------

10. *Oženiti se* se na latinskom u dvočlanoj frazi kaže:

- a) uxor ducere
- b) uxori ducere
- c) uxorem ducere

	maks. 1
--	---------

11. Oblik *abegit* u futuru I, ako se zadrži isto lice, broj i stanje, glasi:

- a) abigat
- b) abiget
- c) abegerit

	maks. 1
--	---------

12. Oblik *eum tumultum* u genitivu jednine glasi:

- a) ei tumultui
- b) ei tumultus
- c) eius tumultus

	maks. 1
--	---------

13. Oblik *tractavit* prebačen u pasiv glasi:

- a) tractatur
- b) tractatus erat
- c) tractatus est

	maks. 1
--	---------

14. Sintagma *simili superbia* u istom padežu, ali u komparativu glasi:

- a) simillima superbia
- b) simillior superbia
- c) similiore superbia

	maks. 1
--	---------

15. Kako glasi komparativ priloga *minime*?

- a) minus
- b) multo
- c) plus

	maks. 1
--	---------

	maks. 15
--	----------

IV. CIVILIZACIJA

1. Koliko je bilo trijumvirata prije nastanka Rimskog carstva?

- a) 1
- b) 2
- c) 3

	maks. 1
--	---------

2. Kome je Rimski senat 27.g. pr. Kr. dodijelio naziv Augustus?

- a) Kaliguli
- b) Oktavijanu
- c) Tiberiju

	maks. 1
--	---------

3. Koji se od sljedećih internacionalizama izvodi iz riječi *agere*?

- a) agava
- b) aga
- c) agencija

	maks. 1
--	---------

4. Usred kojeg rimskog književnog doba rimska država postaje carstvo?

- a) usred Drugog ili arhajskog doba
- b) usred Trećeg ili zlatnog doba
- c) usred Četvrtog ili srebrnog doba

	maks. 1
--	---------

5. Kako se zove mir koji je Rim nametnuo cijelom svijetu na početku carskog doba?

- a) Pax Augusta
- b) Pax imperialis
- c) Pax Traiani

	maks. 1
--	---------

6. Gdje se nalazio dom cara Augusta?

- a) na Kapitoliju
- b) na Forum Romanumu
- c) na Palatinu

	maks. 1
--	---------

7. Čiji je namjesnik u Judejbio Poncije Pilat?

- a) Augustov
- b) Tiberijev
- c) Neronov

	maks. 1
--	---------

8. Koja građevina nije postojala u Augustovo vrijeme?

- a) Circus maximus
- b) Colosseum
- c) Curia Iulia

	maks. 1
--	---------

9. Koji je rimski pjesnik napisao veliki ep Metamorfoze?

- a) Publius Ovidius Naso
- b) Publius Vergilius Maro
- c) Quintus Horatius Flaccus

	maks. 1
--	---------

10. Koja je carska dinastija vladala Rimom u vrijeme erupcije Vezuva na Pompeje?

- a) Flavijevci
- b) Klaudijevci
- c) Sergijevci

	maks. 1
--	---------

	maks. 10
--	----------

RJEŠENJA**I. PRIJEVOD**

Ab stirpe Iulia et Claudia	Od julijevskog i klaudijevskog plemena/roda	1
quinque principes Romani erant:	bijaše pet rimskih careva:	1
Augustus, Tiberius, Caligula, Claudius et Nero.	August, Tiberije, Kaligula, Klaudije i Neron	1
Ex omnibus istis	Od svih tih	1
saevissimus et atrocissimus Caligula fuit,	najokrutniji i najstrašniji je bio Kaligula	1
ut scriptores Romani tradiderant.	kao što/kako su bili/bijahu prenijeli rimski pisci.	1
Ita de Caligula Suetonius scripsit:	Tako je o Kaliguli napisao Svetonije:	1
„Simili superbia violentiaque	„Sličnom obješću i žestinom	1
ceteros tractavit ordines.	je vladao ostalim staležima.	1
Inquietatus fremitu	Uznemiren bukom	1
occupantium gratuita loca	onih koji zauzimaju/su zauzimali besplatna mjesta	1
in circo de media nocte,	u cirku u ponoć/oko ponoći	1
omnes fustibus abegit;	sve je otjerao toljagama;	1
elisi (sunt)	smrskano je/smrskani su	1
per eum tumultum	kroz onaj/taj nemir	1
minime viginti equites R(omani),	najmanje dvadeset rimskih vitezova,	1
totidem matronae,	isto toliko matrona/gospođa	1
super innumeram turbam ceteram.“	povrh/osim nebrojene ostale gomile	1
	ukupno prijevod teksta	18

II. RAZUMIJEVANJE TEKSTA

1.c	1
2.c	1
3.b	1
4.c	1
5.b	1
6.b	1
7.c	1
ukupno razumijevanje teksta	7

III GRAMATIKA

1.c	1
2.b	1
3.b	1
4.a	1
5.c	1
6.b	1
7.c	1

8.a	1
9.b	1
10.c	1
11.b	1
12.c	1
13.c	1
14.c	1
15.a	1
ukupno gramatika	15

IV. CIVILIZACIJA

1.b	1
2.b	1
3.c	1
4.b	1
5.a	1
6.c	1
7.b	1
8.b	1
9.a	1
10.a	1
ukupno civilizacija	10

ukupno za cijeli test: 50 bodova